

Funkční model zálohového systému na nápojové obaly pro ČR podle studie profesora Mejstříka

Praha, 2. března 2021. Podobu systému vratných záloh na nápojové obaly českému trhu na míru navrhl tým poradenské společnosti EEIP pod vedením nedávno zesnulého profesora Michala Mejstříka. Studii zadala společnost Mattoni 1873, zakládající člen iniciativy Zálohujme.cz, která usiluje o cirkulární a udržitelný model fungování nápojového průmyslu v ČR. Nápojové odvětví by se mohlo stát, i díky zavedení záloh, prvním plně cirkulárním odvětvím Česka. K plošnému zavedení záloh stále však v Česku chybí legislativa.

První diskuze o zálohovém systému na nápojové obaly v Česku proběhly v roce 2007, kdy s návrhem přišel tehdejší ministr životního prostředí Martin Bursík.

„Ekonomická motivace ke třídění a recyklaci PET lahví a hliníkových plechovek cestou zálohového systému zajistí, že téměř sto procent nápojových obalů bude recyklováno a vrátí se zpět do oběhu. A to je základní princip cirkulární ekonomiky. Právě cena obalu zamezí jeho pohazení v přírodě, skládkování či spálení ve spalovně. Vítám iniciativu výrobců k zavedení zálohového systému, která má podporu drtivé většiny obyvatel“, říká Martin Bursík, předseda magistrátní Komise rady pro udržitelnou energii a klima, na jejíž doporučení podpořilo hlavní město Praha zavedení záloh.

Zálohování PET lahví a plechovek dlouhodobě podporuje iniciativa Zálohujme.cz, kterou spoluzaložila společnost Mattoni 1873. Na toto téma již existuje celá řada odborných studií. Všechny se shodují na tom, že zálohování PET lahví a plechovek je v ČR žádoucí, bylo by přínosem pro životní prostředí a pomohlo by splnit cíle EU.

„Můj pohled na zálohování prošel v průběhu let vývojem,“ uvádí Alessandro Pasquale, generální ředitel Mattoni 1873. „Před čtrnácti lety jsem s panem Bursíkem nesouhlasil. Dnes ale vím, že zálohový systém je nutnou součástí budoucnosti nápojového průmyslu, která tkví v cirkulární ekonomice. Tedy v recyklaci “z lahve do lahve”, resp. “z plechovky do plechovky,“ dodává Pasquale.

Cílem studie EEIP bylo navrhnout způsob, jakým by Česko mohlo dosáhnout splnění dvou závazných cílů EU: požadované míry sběru jednorázových nápojových PET lahví a povinného podílu recyklátu v nových PET lahvích. Studie pak na základě poznatků navrhla ekonomicky funkční model zálohového systému na PET lahve a plechovky.

„Při mapování zahraničních zkušeností jsme dospěli k závěru, že míry sběru PET lahví jsou obecně výrazně vyšší v zemích se zálohovým systémem. Ve všech zemích, které již nyní dosahují míry sběru PET lahví 90 % a více, funguje zálohový systém na tyto lahve. Současně v žádné zemi bez plošného zálohového systému nedosahuje míra sběru PET lahví 90 %,“ uvádí Dita Tesárková, Associate Director společnosti EEIP. Přitom právě 90% míra sběru PET lahví je jedním z cílů nové směrnice EU, k jejímuž splnění do roku 2029 se ČR zavázala.

Návrh EEIP předpokládá centralizovaný systém, za jehož řízení odpovídá operátor – nezisková společnost – založená subjekty nápojového průmyslu. Systém je povinný pro výrobce, dovozce dotčených obalů i pro maloobchodní sektor. Záloha ve výši 3 Kč se týká všech jednorázových nápojových PET lahví a hliníkových plechovek o objemu od 0,1 do 3 litrů.

„Veškeré náklady, spojené s vybudováním i provozem systému, nesou výrobci a dovozci nápojů v dotčených zálohovaných obalech. Ti ale v konečném důsledku díky uzavření cirkulární smyčky ze systému benefitují, a nejsou tak nuceni přenášet náklady na spotřebitele. Spotřebitel může trazit jen tehdy, rozhodne-li se z vlastní vůle nevrátit zálohovaný obal do systému,“ popisuje návrh **Dita Tesárková**.

Model také počítá s tím, že náklady obchodníků jsou operátorem kompenzovány prostřednictvím manipulačních poplatků, jejichž výše zohlední jak provozní, tak investiční náklady obou metod výkupu (manuální i automatizované). Celý systém je provozován jako neziskový.

„Bylo by skvělé, kdyby studie motivovala naše zákonodárce uvažovat o pozitivním přístupu k zavedení plošných záloh. Ke změně by mohly přispět i nově nabyté zkušenosti ze zavádění zálohového systému na Slovensku, který začne fungovat v příštím roce,“ uzavírá **Alessandro Pasquale**.

O EEIP:

Společnost EEIP byla založena v roce 1991 a jejím předsedou představenstva a ředitelem byl od jejího založení až do svého náhlého skonu v lednu 2021 prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc. profesor bankovníctví a financí na Institutu ekonomických studií FSV Univerzity Karlovy v Praze, na jehož vybudování a rozvoji v prestižní vědeckopedagogické pracoviště se po 17 let podílel jako ředitel. Společnost EEIP se již od svého založení v roce 1991 orientuje na poradenství korporacím a vládám při řešení složitých problémů „na klíč“. Desítky dopadových studií RIA posloužily české veřejné správě při úpravě české legislativy mj. v oblasti dopravních staveb, veřejných zakázek, vodárenství atd.

O Mattoni 1873:

Skupina Mattoni 1873 je největším distributorem nealkoholických nápojů ve střední Evropě, s kořeny sahajícími do roku 1873 a ke karlovarskému rodákovi Heinrichu Mattonimu. Současnou podobu získala skupina v 90. letech díky výrazným investicím italské rodiny Pasquale. Své produkty Mattoni 1873 vyváží do téměř 20 zemí světa, a kromě Česka vlastní zahraniční značky minerálních vod v Rakousku, Maďarsku a Srbsku. V ČR, Bulharsku, Slovensku a Maďarsku je výhradním výrobcem a distributorem nealkoholických nápojů značek firmy PepsiCo. Ve všech zemích, kde skupina operuje, zaměstnává na 3 350 zaměstnanců.

O iniciativě Zálohujme.cz:

Iniciativa usiluje o celospolečenskou debatu o možnostech zavedení systému vratných záloh na nápojové PET lahve a plechovky v Česku. Došlo by tak k posílení principů oběhového hospodářství. Hledá možnosti, jak zlepšit sběr nápojových PET lahví a plechovek, aby se po použití nestávaly bezcenným odpadem, ale plnohodnotnou surovinou umožňující recyklaci „z lahve do lahve“. Více na: www.zalohujme.cz

Kontakt pro média:

Andrea Brožová

e-mail: andrea.brozova@mattoni.cz

tel.: 721 150 737